

SZILÁGY-SOMLYÓ.

T Á R S A D A L M I H E T I L A P

és

A SZILÁGY-SOMLYÓ-VIDÉKI GAZDASÁGI-EGYLET KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

Nagy László.

Segéd-szerkesztő:

Hulinka Sándor.

SZERKESZTŐSÉG:

Sz.-Somlyón az ev. ref papi háznál,

hová az előfizetések és a kéziratok küldendők.

Hirdetések jutányos árban. Bélyegdíj 30 kr.

Nehány szó megyei közállapotunkról.

Az új Szilágymegye, mint a kikerekítéssel összesített szilágysági részek Kraszna és Középszolnok hagyományosa, ma már az új kalap alatt 10. éves jubileumát ünnepelhetné, ha ugyan valakinek kedve volna ezt a forduló tizedet vörös betűs napnak nézni, vagy ha a lefolyt tized üdvös eseményekben oly gazdag lenne, hogy a fordulót negyünnepelni — hálás kötelesség volna.

Tíz év nagyon rövid és nagyon hosszú idő. Nagyon rövid a messziható üdvös munkák befejezésére, de nagyon hosszú próba időnek a helyes irány megtalálására, s a mindenirányba való üdvös tevékenység nyilvánulására.

Ha már visszatekintünk a lefolyt évtizedre s ha elfogultak nem akarunk lenni, ki kell mondanunk, hogy Szilágymegyében egységes-egészséges megyei életről szó sincs.

De ha ezt mondjuk s ki kell mondanunk, ki kell mondanunk azt is, hogy azért nem a megyei közkormányzatot tehetjük és tesszük felelőssé, mert a lehető legjobb kormányzat is csak egyik factora lehet az egészséges fejlődésnek, de a legfőbb tényező mindig maga a megye közönsége, s jaj annak a vármegyének a hol a két tényező nem vülvetve együttesen a haladásban, hanem egymást lehetőleg paralizálva a retrogradatio terén találkoznak.

Ezt talán röllünk nem lehetne mondani, mert Szilágymegye közkormányzata a lefolyt 10. év alatt az adott viszonyokhoz képest — kétséggel megállta a helyét, habár országos közegészség-ügyi, közoktatási s közbiztonsági törvényeink és rendeleteinknek nem mindenütt és mindenben tudott érvényt szerezni, mert hogy többet ne említek Zilahon a megye székhelyén a baromvásár még ma tíz év után is a város közepén tenyészik, úgy hogy még falusi

ember is kénytelen feltűrni ott a pantaloját; Szilágy-Somlyón a borvizes székely ha keresztül akar vonulni, előbb betöviseli a szekere hátulját, hogy a borvizes üvegek ki ne repüljenek; megyeszerte minden községben privilegiummá vált az ártalmas és büzös hulladékoknak utcákon és köztereken való elhelyezése és odabocsátása. Némely s fájdalom számos iskolában jámbor ohajtás, a magyar nyelv kötelező oktatása — s ezen kívül vannak — megint fájdalom — iskolák számosan, hol azt sem lehet tudni, hogy miféle nyelven beszélnek, — mert zugiskolák.

No hát mindezeket jóra való megyei közkormányzatunk nem akarja — nem akarhatja, — de megyei közönségünk türi, nem tartja törvényes és hazafias kötelességének törvényes uton ellene fellépni, saját ügyét sajátja gyanánt felfogni, s ekként hogy azoknak gátot vetne — dédelgeti.

Szóval megyei közkormányzatunk, az itt megjelölt s a megye közönsége s egyes községi előjárók felelősségére rovandó mulasztások lehető szigorú ellenőrzésétől eltekintve a többi megyei közkormányzatokhoz hasonlítva az országban nem az utolsók között áll.

De a mint már fennebb jeleztem s a mint általánosan tudva is van az egészséges megyei életet a legjobb közkormányzat sem alapíthatja meg, mert ma már a közkormányzat a törvények végrehajtásában előírt, és túl nem léphető feladatát találja, s így a megye közönsége s annak összetartozandósági érzéke van hivatva kitűzni s megválasztani az irányt, melyben a megyei közéletnek és tevékenységnek a közhaladás és közérdek terén működnie kell.

Szilágymegye legkevésbé a kikerekítéskor, ma már tíz év múlva, s a mai viszonyokhoz képest kitudja mikor lesz abba a szerencsés helyzetbe, hogy az összetartozandóság érzetétől áthatva megyei egészséges életet kezdhesen s annak áldásaiban részesüljön.

Szilágymegyében az összetartozandóság érzéke és önzetlen öszműködésnek két akadálya van az egyik természetes, a másik mesterséges.

Természetes akadálya, hogy a kikerekítéskor s jelenben is a szilágysági részeknek nem volt s nincs oly természetes és minden tekintetben domináló központja, mely egy tekintélyes megyének góczpontja lehessen, ezen, hasonló kikerekítéseknél a kormány úgy segített, hogy egyenlő igényű városok közt megosztotta a székhelyet, mintegy próbára teendő az életképességet a végleges rendezésig; ez nálunk nem történt, tehát okvetlenül székhelyet teremtett, s így önként következett a személyeskedő tusa egyfelől a magát gyengének érző székhely létfenntartása s a többi elégedetlen részek érdekellentétessége miatt, a miből következik, hogy minden fontosabb kérdésnél a helyi érdekek, nem a megyei öszérdek ponderálnak, s az ide-oda kapdosásból, hol egyik, hol másik vidék megnyerése szempontjából, az öszérdek mindég kárral, a személyes vidéki érdek ritkán vagy sohasem arat teljes haszonnal, s ha mégis arat a közérdek kárára arat.

Legilluminalisabb documentum erre nézve a szilágysági rég vajudó vicinalis vasut kérdése, mert akarunk vasutat is építeni, de minden vidék csak magának és magáért, de nem az öszvármegyéért.

Mesterséges akadálya az egészséges megyei életnek a megyei képviselő jelenlegi constructionja s e tekintetben a törvény intentiójának helytelen alkalmazása.

Mert a törvény midőn egyfelől a közügyek vezetésében, s illetve a közügyekre való befolyásban a vagyonnak helyet kellett hogy adjon, midőn a képviselőt a viriliseket meghívta, másfelől a választott tagok által arról kívánt gondoskodni, hogy a megyei képviselő az értelmiség és tehetség vagyon nélkül is be-

TÁRCZA.

A költő.

Midőn isten a költőt teremté,
Meghatva és hosszan könnyezett, —
És az égen a felhő hirdeté,
Hogy a búna fia született,
Ki fájdalommal, kint hordva szívében,
„Sors haraggal kelt egy anya méhben“, —
És míg lelke fenn a magasba száll:
Ő maga lent, tövisek között jár.

Kit az okos meghallgat s nem követ;
S a tudatlan meg sem értheti;
A kit sárral dobál meg a tömeg,
Kinek sorsát szívében viseli.
Ki honában árva és hontalan,
És utjában vándor, ám uttalan,
S kinek keze begyógyít száz sebet,
S mit szívében hord, soha be nem heged!

És szólt az Ur: „Ki ember fia vagy,
Im a lant, mely léssen fegyvered;
Egyszerű hur, mely büvös hangot ad,
Hogyha belé oltod lelkedet.
Öröm, gyönyör s a küzdelem mi ér,
Alakot ölt láng esze fényinél, —
És a kintz, vándor fájdalom,
Álomra tér egy csendes, bus dalon.

Adok neked szívét, mélyen őrzöt
Hol az érzés lesújt, vagy emel,
S rejtekében érezvén őt erőt
Megalázni, bukni nem hagy el,

Mely magához vonja a védtelent,
Az árvának nyugvó helyet teremt,
És megveti a nemtelen nagyot —
S fölemeli azt, a ki elhagyott . . .

S mint madárnak, — a mely véled dalol —
S csak egy cserdes fészek mindene;
De ám dala a felhőkig hatol
És szíveket kéjjel tölt tele:
Kineset, bibort nem rendelek néked,
Melyet látva elveszhet a lélek.
Minden kinesed saját fényed legyen,
S megnyugvást lelj egy csendes tűzhelyen.

Legyen dalod vigasztaló balzsam,
A mely gyógyít fájó szíveket;
Enyhét adó, szenderítő dallam,
Mely üzzön el minden felleget;
Csendes berek, mely lombjával takar,
Megvédve azt, kit űz a zivatar;
Szellő annak, kit a nap heve űz,
Az igazság oltárán Vesta tűz!

De hogyha látsz aljast és becselent,
Kit imád a hitvány szolga nép,
Látsz méltatlant, ki tündöklöve fent
Sáros lábbal a szent jogra lép;
Biborban, ki korbácsot érdemel,
Butát, a kit vak szerencse emel
S elbíztaban a védtelenre rug,
Igaztalant, ki diadalra jut:

Legyen dalod a zugó fergeteg,
Miként amaz, erős és szilaj!
A mely előtt a férfi csak gyerek,
S lány zeneszó a böszült vihar . . .

Haragodban légy nemes, fenséges,
Hogy hajtson a gögös fejet, térdet,
És rut gögjét alázat kövesse:
Bukjék a rossz, hogy győzzön az „Eszme!“
Hamvai Sándor.

A faluból.

— Rajz. —

Irta: Gicczey.

(Folyt. és vége.)

Hosszu idő az a három esztendő, különösen hosszú, ha nagyon várják, hogy eltelje, hosszú lehetett Mártonnak is ott az idegen földön, hej de hosszabb Csapó Trézsinék ide haza. Mártonnak rövidítette az időt a vágy, hogy milyen boldog lesz, ha haza jön, ez adott neki időt a kitartásra, kiüzte lelkéből az unalmat, adott neki boldogságot is a szelid emlékezet magános perczeiben.

De Csapó Trézsinék kivallatás volt minden nap és élete, még jó formán el se fujta a szél a Márton lába nyomának a porát, az a rüszök Tardi Péter már is ott ácsingózott mindig körülte. Hej pedig de undorodott, pedig de csömörlött a lelke is tőle. Alig a harmadik vasárnap délután úgy szürkület felé kiült a kis kertbe az orgona bokor alá, úgy elfogta szívét a boldog emlékezés, hogy önkéntlenül szólalt meg ajkán a nóta:

„Zsindejezik a kaszánya tetejét
Mind elvitték a legények elejét,
Maradt itthon kettő-három nyomoru
Rátok lányok még az ég is beborul.“

juthasson és ezen különbségből a mint előre látható is volt kifejlődött a jog és köteletség.

A virillinek joga van meg jelenni, a választott tagnak kötelessége lenne megjelenni, a virillis közvetlenül csak önmagának a választott pedig választóinak is felelős tiszte pontos teljesítéséért.

És mit látunk e tekintetben Szilágymegyében?

A virillisektől nem követelhetünk semmit ők megteszik a mit ők akarnak, vagy nem tesznek semmit amint ők akarják.

Hát a választottak? kiket választunk mi? Hát éppen azokat többnyire — tisztelet az egyes ritka kivételeknek — kik a korteskedésen kívül rendesen individumok, s csak arra vágnak, s csak arra képesek, hogy megye bizottságtagoknak nevezzék magokat, de a megyegyűlésekre nem jönnek, s ha elmennének is koldussá tennék azt.

Ez így nem jól van. Ezen változtatni kell. A megye közönsége legyen egy test egy lélek, legyünk mindnyájunk iránt igazságos mérleggel, szakítsunk az erőszakos helyi politikával, váltva működünk minden fontosabb kérdésben, tehetségeket küldjünk a megyei képviselőbe, s ne kortes bábokat, akkor talán Szilágymegye is jubilálhat valamikor.

M e g y e i.

Szilágymegye vasutépítési érdekeltiségének Zilahon 1885. évi szeptember hó 16-án Baranyi Agoston főispán érdekeltiségi elnök vezetése alatt tartott gyűléséről.

Jegyzőkönyv.

Jelen voltak: Szikszai Lajos alispán, báró Wesselényi Miklós, Lőrinczy György, Seres Károly, Dombi Károly, Ruszka István, Nagy László, Gencsy Sándor, Jeney István, Kerekes József, Lázár Ferencz, Somogyi Kálmán, Sántha Dezső, Kiss Lajos, Balog Károly, dr. Balássy Endre, Kiss Ernő és Gönyei Károly a nagykarolyi érdekeltiség elnöke.

Jegyező: Álgya Miklós megyei aljegyező, mint az érdekeltiség jegyezője.

Főispán ur tudomására hozza az érdekeltiségnek, hogy a múlt augusztus hó 16-án tartott érdekeltiségi gyűlés jegyzőkönyvét, melyben a szamosvölgyi vasut részvénytársaság ajánlata következtében a n. károly-sarmaság-sz.-somlyó-zilah-zsibó-deési vasut vonalak együttesen leendő kiépítése tekintetében említett társulattal a tárgyalások megnyitását rendeltettek, tudomás végett a magyar északkeleti vasut-társulatnak is megküldvén, a társulat vezérigazgatója két rendbeli válaszában kijelentette, hogy miután a szilágysági érdekeltiség a tárgyalásokat a szamosvölgyi vasut részvénytársulattal megindítani határozta, az északkeleti vasut magát ezentul a szilágymegyei vasutak építésére vonatkozó minden további közreműködéstől fölmentettnek tekinti s a részletes terveknek Schvarcz Armin által megkezdett elkészítettését sem közvetíti tovább.

Az északkeleti vasut vezérigazgatójának ezen az augusztus hó 16-iki közgyűlés határozatával egyáltalán nem indokolt válasza és kijelentései után főispán ur közvetlenül kereste meg Schvarcz Ár-

min vasutépítési vállalkozót, ki a részletes tervek és előirányzatok készítését augusztus hó folyamán tényleg megkezdette, — hogy a munkálatokat tovább folytassa és fejezze be, biztosítván őt, hogy a megállapított 16150 frt munka díj, melyből 4000 frt az északkeleti vasut pénztárába már befizetett részére 3 havi időközökben az érdekeltiség által meg fog küldetni.

Schvarcz Armin a munkálatok tovább folytatására és befejezésére ajánlkozván, folyó hó 12-ről keltezett levelében a második részlet fejében 4000 frtnak megküldését kérelmezte.

Miután azonban az első részlet augusztus elején küldetett meg az északkeleti vasut nagykarolyi állomási pénztárának, s így a második részlet csak november elején váland esedékessé, főisp. ur Schvarcz Armin az ügy állásáról s az érdekeltiség kötelezettségeiről fölvilágosítván, a munkálatok folytatására ismételtlen fölkerlte és így remélhető, hogy a részletes tervek és előirányzatok már november hóban elkészítve lesznek.

Főispán urnak felsorolt bejelentéseit és illetőleg intézkedéseit az érdekeltiség jóváhagyólag tudomásul veszi, s egyuttal az északkeleti vasut vezérigazgatójának magatartása és eljárása felett sajnálatát fejezi ki.

Főispán ur az augusztus hó 16-án tartott érdekeltiségi gyűlés jegyzőkönyvét a szamosvölgyi vasut részvénytársaság igazgatóságával annak idejében közölve, olvastatik ezen társulatnak az érdekeltiség határozatára vonatkozólag f. hó 13-ról keltezve 4 sz. alatt főispán urhoz intézett következő aláírással:

„Augusztus hó 16-án 51.—1885. sz. alatt kelt nagybecsült átiratára válaszolva, van szerencsénk következőkben nyilatkozni:

„Nagy örömünkre szolgált értesülhetnünk a szilágymegyei vasutépítési érdekeltiségnek azon kijelentéséről, mely szerint az általunk tett ajánlatot elvileg elfogadni méltóztatott. — Ezen kijelentés kapcsán tett feltételek azonban sejtjeni engedik, hogy a szilágymegyei vasutépítési érdekeltiség az általunk tett ajánlatot egészben nem azon szellemben és értelemben vette, mint ez általunk czéloztatott. — Nem mint concurrens egy vagy másik építő vállalattal szemben kívántuk ajánlatunkat tekinteni, mely a szilágymegyei vasut kiépítési költségének le vagy felszálítását czélozná. — Ajánlatunk azon szempontból és értelemben tétetett, miszerint azon esetben, ha a szilágymegyei vasut építési érdekeltisége hajlandó volna a zilah-nagykaroly és sarmaság-sz.-somlyói vonalak építésére biztosítandó hozzájárulását o. é. 950.000 frt összegben nyújtani (minden kincstári vagy kormányi hozzájárulás nélkül) és a szamosvölgyi vasutársulattal egyesülve, nemcsak a fennvezetett vonalak kiépítése biztosítatik teljesen általunk, de a zsibó-zilah-deési vasuti összeköttetés is megnyerendő leendő és a további nagy előnyök is biztosítani fognak. Ezen hozzájárulást teljes összegben a Szilágymegyei vasutépítési érdekeltiség részéről kötelezőleg elfogadni első feltételnek tekintjük már azon oknál fogva is mert csak akkor leszünk azon helyzetben függetlenül a zilah-zsibó-deési vasut vonal építésének megkezdésétől a kormányal folytatandó tárgyalások befejezése előtt is, — a szilágymegyei érdekeltiséget teljesen biztosítani arról, hogy a zilah-nagykaroly és sarmaság-sz.-somlyói vonalak minden körülmények között már 1886. évi március hóban megkezdhetni és 1887. április havában a forgalomnak átadhatni fognak. Hogy azonban e mellett a zilah-zsibó-deési vasut vonal építése biztosítható és foganatosítható legyen, szükséges miszerint:“

1., „A szamosvölgyi vasutal való egyesülés mindenek előtt határozatassék el és foganatosíthatassék, midőn a szilágymegyei vasut építési érdekeltiség a a fent említett törzsrészvény tőkét már biztosította. A szilágymegyei érdekeltiség a más egyesült társu-

Tudta ezt Tardi Péter is, Csapóék is tudták, itt az idő, rövidre kell fogni a gyeplőt, — mert ha Márton előbb haza jön, mint a lakadalom megesis akkor csak a jó isten tudja mi lesz. Érezte Trézsi is, hogy most már következik reá a poklok kinja, félt, nagyon félt, Márton ott a messze földön dobogó szível már a napokat számlálhatta.

. . . . Szombaton este felé járt az idő, Trézsi bár mindig félt de nem is gondolta, hogy ma fog elsőnt kondulni a lélekharang boldogsága felett. Ott nézte a szállongó felhőket az égen az orgona bokorból, midőn édes apja beszóllította. Röviden beszélt, de minden szava halálos szúrás volt a Trézsi szívében.

Édes leányom, ma este meg lesz a kézfogód Tardi Péterrel, vigyázz, ne hozz szegényt a fejemre, mert ha ellenkezel egy perczig sem vagyok tovább édes apád. Megértetted ugy-e! Most eredj készülj, mindjárt jön a vendégség!

Szegény Trézsi szótlanul ténfergett ki a szobából. lábai önkéntelenül az orgona bokor alá vitték s ott lerogyott lábairól. De csakhamar feleszmélt, erőt adott neki a gyilkos fájdalom.

Azt mondta mikor elment, hogy kérdezzem meg a szívemet. A szívem most is csak azt diktálja, hogy nélküle nem élhetek, de mit csináljak, hiszen már meg tették a sirások az első kapa vágást, hogy bele temessék boldogságomat.

Ámde a féreg is megmozdul, vissza fordul ha rátaposnak, Trézsiinek is megfogamzott agyában a mentő gondolat, a kínos fájdalmak között. Vagy eljön és megszabadít, vagy vége lesz mind kettőnk boldogságának.

Hirtelen kisuhanat a kis ajtón s be egyenesen a molnár házikóba. Ott lakott András, Mártonnak

lati ügyekre befolyást gyakorlandó, a szamosvölgyi vasut igazgatóságába a saját kebeléből bizonyos számú tagokat választana be.“

2., „Hogy a zilah-nagykaroly és sarmaság-sz.-somlyói ugymint zilah-zsibó-deési vasutvonalak engedélyokmánya mint a szamosvölgyi vasut kiegészítő része a vasutársulat által megszereztessek.“

3., „Hogy a kiadandó czimletek ugymint a törzs és elsőbbségi részvények a szamosvölgyi vasut összes vonalai jövedelmezősége által nyerjék fedezetüket.

4., „Hogy a szamosvölgyi vasut megállapított alapszabályai az egyesülés után is érintetlenül maradjanak és mint olyan az egyesült társulat által elfogadtassék; magától értetik, hogy az alaptőkére vonatkozó határozmányok a megválasztott viszonyokhoz képest módosítást nyernének.“

„Ezen 1—4. pont alatt felhozottaktól önként következik, hogy az egyesült igazgatóságnak lesz feladata a kormányi és mindennemű kincstári hozzájárulást a további szükséglethez képest megállapítani és megszerezni, továbbá az engedélyezési tárgyalást oly irányban vezetni és megállapítani, hogy a zilah-nagykaroly és sarmaság-sz.-somlyói vonalak építése megkezdhető legyen azon esetben is, ha a zilah-zsibó-deési vonalakhoz szükséges tőke még az időben biztosítható nem is volna.“

„Végül, hogy az egyesült igazgatóság fog intézkedni ugy az elsőbbségi részvények eladása, mint az építkezés kivitele és szerződés megkötése iránt és így nemcsak a szilágymegyei érdekeltiség részéről beválasztott igazgatósági tagok közvetlen befolyása alatt lesznek ezen legfontosabb intézkedések foganatosítva, de az alapszabályok értelmében az összes érdekeltiség és részvényesek által alakult közgyűlés lesz hivatva ezen intézkedéseket ellenőrizni és jóváhagyni.“

„Kijelentjük azonban már most, hogy az elsőbbségi részvények eladási árfolyama nem lehet alacsonyabb 70%-nál.“

„Az előadottak után ismételve kijelenteni van szerencsénk, hogy a szamosvölgyi vasutépítési érdekeltiség kívánságának, mely szerint a zilah-nagykaroly és sarmaság-sz.-somlyói vonalak kiépítése már 1886. év tavaszán megkezdessék és 1887. április havában befejeztessék — megfelelni és a megkívánt garantiát nyújtani hajlandó és pedig következő feltételek mellett:

a) hogy a szilágymegyei vasut építési érdekeltiség kinyilatkoztassa, miszerint a szamosvölgyi vasutársulattal egybeolvad és a kormány, vagy kincstári hozzájárulást nem számítva, 950.000 frt összeget a szamosvölgyi vasut egyenértékű törzsrészrészvényei ellenében az építendő vonalak alaptőkéjéhez biztosít,

b) hogy az egybeolvadás feltételeinek az 1—4. pont alatt felhozottakat saját részéről elfogadja. Csak ezen feltételek teljes befogadása mellett vagyunk azon helyzetben az egyesülést eszközölni és a szilágymegyei vasut kellő kiépítésére, minden megkívánható garantiát nyújtani, de egyéb ezen viszonylatból keletkező előnyöket is részére biztosítani, melyek közül mindenek felett az elsőbbségi részvények kedvezőbb feltételek mellett elhelyezése már is elég nyomatékos és más részről csak akkor lennének azon helyzetben a kormánynál oly hozzájárulást kieszközölni, mely hozzájárulás által lesz csak is lehető a zilah-zsibó-deési vonalak legközelebbi kiépítése biztosítható.

Mindezen feltételektől eltérő oly módozatokhoz melyek az általunk ismert tényleges viszonyok mellett czélhoz nem vezetnének és társulati alapszabályainkat ugy részvényeseink érdekeit netán hátrányosan érintenék — beleegyezésünket nem nyújthatnánk.“

Főispán ur ezen most felolvasott átirást az

legidősebb testvére, aki szintén molnár volt. Oda rohant hozzá. András bácsi, lelkem András bácsi, írjon vagy irasson levelet Mártonnak, ma este lesz a kézfogóm, három hétre lakadalom, jöjjön szabadtison meg, mert én már tehetetlen vagyok, várom, egész a templom ajtóig várom, hanem jön azontul vége mindennek. Így írassa meg szómul-szóra lelkem András bácsi, de most, de röktön, ne halassza egy perczig sem. Aztán megkönnyebbült szívvel, felegyenesedett fővel ment haza, bent a szobában megállott édes szülői előtt villogó szemekkel, bátor hangon mondta nekik:

Most már édes szülőim kézfogózok akár az ördöggel is!

. . . A nap épen akkor bukott alá az égről s sugarai veresre festették az ég szélét . . . a vendégség gyülekezni kezdett Csapó Mihály uram portáján.

* * *
. Eltelt a három hét, kihirdette háromszor a pap Csapó Trézsi Tardi Péterrel, ma van az esküvő napja. Szegény Tönkö Márton vajjon hol jár szegény az idegen földön?

. . . . Jön a násznép, elől a két vőfély lobogtatja pántlikás botját, s a rozsdás pisztolyokkal nagyokat durrogtat a levegőbe. Körbe fogták a menyasszonyt a koszoru leányok, fehér koszoru van a fején, fehér fátyol lobog le róla, halovány az orcája. Utánna megy a vőlegény, nagy szája most is vigyorog, kiveresedett képén még jobban kiülnek a fekete szeplők. Utánnok megy az egész nemes és nemzeti familia.

Most mennek éppen a malom mellett, a vőlegénynek nagyon jó kedve van, András az öregebb molnár onnan bámulta őket az ajtóféla mellől. Da-

érdekeltség különös figyelmébe ajánlván, kéri, hogy az abban foglalt ajánlatokat minden irányban beható tanácskozás tárgyává téven, határozatát az adott viszonyoknak alapos számításba vételével hozza meg.

A felolvasott átirás illetőleg ajánlat az érdekelttség részéről tárgyalatván, a nyilvánított különböző vélemények összegezése szempontjából alispán Szikszai Lajos elfogadás és határozattá emelés végett a következő indítványt terjeszti elő:

Tekintve, hogy a szamosvölgyi vasutársulat főispán urhoz mint a szilágysági vasutépítési érdekelttség elnökéhez intézett s most felolvasott 4. számú válaszába a zilah-n.-károly-sarmaság-sz.-somlyói vasut kiépítésének jövő 1886. évi márczius havában megkezdése és 1887. évi ápril 1-ére a forgalomnak leendő átadására csak azon esetre ajánljuk, ha érdekeltségünk már most kötelezőleg kimondja, hogy ezen vonalak kiépítéséhez minden kormányi és kincstári hozzájárulás nélkül 950,000 frttal járulni s a szamosvölgyi vasut-részvénytársulattal a nagy-károly-zilah-sarmaság-sz.-somlyói és zilah-zsibó-deési vonalaknak kiépítése végett egyesülni fog: mondja ki az érdekelttség, hogy bár a nagy-károly-zilah-i fő, sarmaság-sz.-somlyói szárnyvonalaknak tovább építése s tehát a Zilah-zsibó-deési összeköttetés érdekében való együttes működhetés tekintetéből kész az érdekelttség minden befolyását felhasználni arra, hogy annak idejében az engedményesek illetőleg az alakuló részvénytársulat a szamosvölgyi vasut-részvénytársulattal egyesüljön s ez által egy olyan részvénytársulat alakíttassék, mely működési körébe foglalja a szamosvölgyi társulat jelenlegi vonalain kívül a deés-zsibó-zilah-sarmaság-nagy-károly fő és sarmaság-sz.-somlyói szárnyvonalak is, de a mennyiben a kormány és kincstár hozzájárulása nélkül nincsen reménye az általa kiépíteni tervezett zilah-nagykároly-sarmaság-sz.-somlyói vonalra a legkedvezőbb esetben is 800,000 frtnál törzsrészvényekben és 10 évi hozzájárulási összegekben többet összehozhatni, a kívánt 950,000 frtot a legőszintébb akarat mellett sem biztosíthatja, s miután ezen összeg mennyiségileg mint változás alá nem eshető volt megjelölve, s úgy az építés mint az egyesülés föltételüül kitűzve, bár óhajtanónak tartja a megye érdekében, hogy tervezett vasut vonala a megye területén Zilahtól-Tihóig mintegy 35 kilometer hosszúságban megnyitassék s még inkább azt, hogy a deési összeköttetéssel egy országos érdekű transversalis vonal létesíttessék, anyagi erejét meghaladó vállalat teljesítésére magát nem kötelezheti, hanem a megkezdett uton a megyétől nyert megbízatása folytán köteleességének tartja tovább haladni s a közóhajtnak, hogy a tervezett megyei vasut vonal mielőbb létre jöjjön minden tőlle kitelhető módon és eszközökkel érvényt szerezni.

Azt azonban már most kijelenti, hogyha a szamosvölgyi vasut-társulat a jelzett 800,000 frt összeget a zilah-nagykárolyi fő, sarmaság-sz.-somlyói szárnyvonalak kiépítésére részünkről elégnék találja s elfogadja, és azon közelebbi határozatunkban is kifejezést nyert változhatlan föltételünket, hogy a nagykároly-zilah-sarmaság-sz.-somlyói vonalak az 1887. évi ápril hó 1-én a forgalomnak átadja és erre nézve kellő biztosítékot nyújt, az egyesülésnek az érdekelttség részéről akadálya nem leszen, s azt elfogadás végett az e tekintetben egyedül illetékes megye bizottsági közgyűlésnek is ajánlani fogja.

A felolvasott indítvány a viszonyoknak minden tekintetben megfelelő lévén, az érdekelttség azt változtatlanul elfogadja, határozattá emeli s a megkereső szamosvölgyi vasut-részvénytársaságnak azon kéréssel küldi meg, hogy arra vonatkozó

noljunk legények s rekedt hangján rákezdett dalolni:

„Gyere haza lisztes molnár,
A garad, a garad, üresen jár.“

Hát haza jöttem — ha hívtál Tardi Péter —
s kiugrott a malom sátora alul, ragyogó huszár ruhában Tönkö Márton molnár legény.

Elképedt az egész nászsareg, Trézsinék pedig
véghetetlen örömtől sugárazottak szemei.

Csapó Nihály uram jött legelőből az eszéhez s
rögtön talált módot a szabaduláshoz.

Esküdt emberek, kis bíró! fogjátok el, szökött
katona.

Márton szó nélkül vette ki belsőzsebéből szabadság levelét. a katona könyvet, mely bizonyította, hogy becsülettel kiszolgálta idejét s aztán beszélni kezdett:

Nem hozzátok beszélek nagyratartó familia, mert nektek nincs se lelketek, se istenetek, hanem szöllok ahoz akit meg akaratok most velem együtt ölni, ti becsületes gyilkosok.

Csapó Trézsi életm boldogsága szerets-e még!?
Ha szeretsz, jer karjaimba, megvédelmezlek ezektől a gögös lelket ölektől.

Trézsi Márton karjai közé rohant s úgy lóbogott utánna fehér fátyola.

A farkas nyaku, öblös száju vőlegény szállni akart, de megakadt a torkán a szó, széles szája nyitva maradt, nagy veres képe szederjes színbe futott s aztán mint a kerge juh forgott maga körül s végre hanyatt vágódott az ut göröngyén s nem is kél fel többet az ítélet napi trómbitaszáig.

Meghalt! ordította az öregebbik Tardi Péter és a felesége. Az isten keze, az isten keze — suttogták a násznép többi tagjai.

elhatározását tudomás és mihez tartás végett az az érdekeltséggel minél előbb közölni méltóztassék. Ezzel főispán ur a tanácskozást bezárja.

Kmf. Jegyzette:
Álgya Miklós.

Budapesti általános kiállítás.

Budapest, szept. 11.

Kiállításunk fényes erkölcsi sikerei közt a legnagyobb jelentőségű és legörvendetesebb bizonyára az, hogy a nyugati nemzetek közvéleménye, mely eddig sok tekintetben balnézeteket, sőt igazságtalan felfogást táplált hazánk kulturtörékvesei irányában, most országos tárlatunk alkalmából az igazságos megítélés medrébe kezd átesapni. A külföld sajtójának legtekintélyesebb közegei a tisztelet és elismerés hangján szólnak Magyarországnak művészeti és tudományos fejlettségéről és komoly ipari haladásáról és a mit egy évtized alatt csak elvétve tudtunk elérni, annak most naponta örvendhetünk: az európai sajtó kimeríthetetlen elismeréssel árasztja el hazánkat, és osztatlan ítéletével lelkesíten sorozza nemzetünket az európai kulturnépek közé. Ez kétségtelenül a leghatalmasabb vívmánya országos tárlatunknak, a melynek innárr teljesítve látjuk ama hivatását, hogy kulturális fejlődésünk, anyagi és szellemi állapotaink való képét tárja a külföld szeméi elé. E rokonszeves elismerés egy újabbik tanujelével találkozunk a francia sajtó egyik legelőkelőbb közlönyének, a „Tems“-nak legutóbbi számában a mely beható cikkben foglalkozik hazánk művészetével és iparával.

Van-e Magyarországnak nemzeti művészete és nemzeti izlésen alapuló ipara! Ezt a kérdést veti fel a „Tems“ írója, ráutalva arra, hogy vannak nemzetek, a melyek a művelődés szüksége voltának tudatára ébredve, hirtelen ráveték magukat a kultura munkájára, de rendszertelenül, zürzavarosan fogtak hozzá a nehéz műhöz és az eredmény az lett, hogy a civilizációnak csak töredékeit tudták elkapkodni, de saját nemzeti kulturát létesíteni nem tudtak. Magyarországnak azonban van nemzeti művészete és a hagyományok által megszentelt nemzeti izlése. A cikkíró ismerteti ezután agyag-, porcellán- és majolika műiparunkat, a mely szerencsésen sajátította el a régi Pannonia talajában talált ókori műkincsek stíljét és formáit. Keramikus házi iparunkról azt mondja, hogy fornái feltűnő módon hasonlítanak a Délfranciaországban tűzött agyagipar idomaihoz és a díszítés es modellirozás e hasonlatossága annyira megy, hogy el sem hitte volna, mikép e tárgyak nem Franciaországból hoztak be hazánkba, ha iparmuzeumunk tisztviselői nem biztosítják a legünnepélyesebben róla, hogy e tárgyak hazánkban évszázadok óta így készíttetnek. Érdekes hasonlatosságot fedez fel a cikkíró a magyar népbutor stíljé, díszítése és festésében is. E butorok — ugymond — majd teljesen olyanok, mint az arabok butorai és láttukra az ember azt vélné, hogy valamely Algirbeli falu szobájának belseje van szeméi előtt.

Azután fejtegeti, hogy a magyar butorok, szönyeg-gek, ékszerek, zománczok mennyire megőrizték régi keleti jellegüket. Az érdekes cikk a német ipar befo-
sára utal, s aztán így végződik: „Németország kereskedelmi s ipari befolyása ellen legtöbb sikerrel küzdhetne itt Franciaország. Társadalmi tekintetben a magyar nép rokonszenvét bírjuk és a barátságos tüntetések zajossága miatt nem kell az érzelmek őszinteségét kétségbe vonnunk. A mezei gazdaságokban, a bányáknál ügyes mérnökök kitűnő állást szerezhetnének, műipari czikkeinket szívesen vennék és a nagyipar bizonyos ágai, így nevezetesen a gazdasági gépipar fontos piacot találhatnának. De Magyarországnak épp úgy, mint sok más országban ugyanazon okok gátolják iparunk térfoglalását. Francia ügynökök, alkusz-

Mig ifjabbik Tardi Pétert elvitték, Márton bevezette Trézsit a kis molnár házikóba.

* * *

..... Kézfogó van ismét Csapó Mihály pörtáján, nem olyan czifra, nem olyan fényes mint a másik, de boldogabb, két igazán szerető szív boldog ünnepe.

Ott áll Tönkö Márton Csapó Trézssivel Csapó Mihály uram előtt várják az atyai áldást.

Az öreg hangja komoly, de átrezeg rajta előbbi tetteinek megbánása és a meghatottság.

Gyermekeim! a mit a nagy hatalmu isten akar azt gyarló emberi erő meg nem ronthatja, legyetek boldogok!

Az öreg Csapóné is oda szólott az ifju párhoz: Aztán leendő vejem uram, a lakadalom után elhagyjuk a mesterséget, betanul az a négy csákó szarvu tinó s majd meglátom milyen barázdát hasít vele a volt molnár legény.

.... A kis bíró is megszólalt a szegletből: Ugy-e mindig mondtam Márton öcsém, hogy a virtus, a virtus a fő minden dologban, bizony ha nem virtuskodol soha sem lett volna tiéd a Csapó Trézsi.

Megszólalt a muzsika a cigányok kezében, most rántotta elő őket a vályogvetés mellől egy jó kedvű legény, fel csengett a nóta:

„A szerelem, a szerelem
Jere babám járd el velem,
Nagy a kedvem, mint szerelmem,
A melyet te gyujtál bennem.“

kereskedő-utazót alig látni, míg a német és angol ügynökök egészen elárasztják az országot. És ezek bámulatos művészek a rábeszélésben. Egy pesti kereskedő, a ki alaposan ismeri a párisi irodalmat, ezt mondaná nekünk: „Olyanok vagyunk, mint a guillotine par persuasion (a kit rábeszélnek szép szóval, hogy guillotinirozassa magát.) mert ha az ajtón kilökjük őket, vissza jönnek az ablakon és képesek volnának a képményen. Aratás előtt a Dunapart tele van angol gazdasági gépekkel, melyek a Feketetenger kikötőiből a Dunán feljöttek. Az angol ügynökök próbára kínálják, tizenkét havi fizetési határidővel és évenként óriási üzleteket csinálnak. Így áll a dolog egyébb ipar czikkével is, melyeket a külföldiek az itteni vevők utasításai szerint gyártanak. Ezen utazó ügynökök mind beszélnek magyarul: sok idegen czégnek állandó képviselője van Budapesten: az egyik bécsi czég nagy palotát építtetett. A francia gyarmat nehány francia tanárból és pinczérből áll. Bécsben sincs különben; ember alig van hat, s a háromszáz más egyén hivatalnok, tolmács, komoruyik vagy pinczér. A németek mindenütt ezrével találkoznak; a legkisebb magyar falunak is meg van a maga német gyarmata, melynek boldogulása szoros solidaritásban rejlik. Abban rejlik a mi kiveteli kereskedelmünk hanyatlása, hogy mi nem megyünk külföldre, mint az angolok és németek; ezek beharangolják az egész világot, ahol csak adni és venni lehet, s mikor a mi humorisztikus íróink azt állítják ironikusan, hogy az angolok a Cheops piramisán és a Jungfrau tetején hirdetik szappanaikat, akkor nagy dicsérettel adóznak az angol nemzeti iparnak.

Adományok a sarmasági égettek javára:*)

a) Az egyház javára:

Eddigi gyűjtés 253 frt 15 kr.

Ujabb adományok!

Az edélyi ev. ref. egyház-kerület állandó igazgató tanácsa 250 frt — kr.

Tiszt. Kertész István a bagosi és borzási ref. egyház hiveitől . 17 frt 84 kr.

Tiszt. Kacsó Albert a szeődeme-teri és érkörösi ref. egyház hiveitől 14 frt 29 kr.

Tiszt. Domby Lajos a bogdándi ref. egyház hiveitől 4 frt 59 kr.

Összesen: 539 frt 87 kr.

b) A községi károsultak részére:

Eddigi gyűjtés 86 frt 95 kr.

Ujabb adományok:

Tek. Pojlák János és Zoltán Vincze urak gyűjtése Sz.-Csehből 28 frt — kr.

Összesen: 114 frt 95 kr.

c) Papsaládnak:

Eddigi gyűjtés 34 frt 15 kr.

Ujabb adományok:

Tiszt. Domby Lajos ur . . . 1 frt — kr.

Tiszt. Kacsó Albert gyűjtése 4 frt 76 kr.

Összesen: 39 frt 91 kr.

N. B. T. Pojlák J. és Zoltán V. urak a jelzett készpénzen kívül küldöttek ruhaneműt, melyet természetben szolgáltatunk által.

Az egyes adakozók névjegyzékét külön-külön most helyszüke miatt nem közölhetjük, hanem az adakodás bezártá alkalmával szándékozunk beszámolni vele.

Fogadják a nemes keblü gyűjtők és adakozók az egyház és község nevében legforróbb köszönetünket.

Különfélék.

* Az erdélyi ev. ref. egyházkerület közfőjegyző-jévé 20 szótöbbséggel Szász Gerő kolozvári ev. ref. pap és esperes választott meg.

Uj járásbíróság. Az ujonnan felállított zsiói kir. járásbíróság f. évi november hó 1-én kezdi meg működését s ugyanezen járásbíróság saját területére nézve telekkönyvi hatósággal ruháztatott fel.

* Személyi hir. Kaizler Imre zilahi kir. törvényszéki elnök ur a f. hó 19-én és 20-án a helybeli kir. járásbíróság és telekkönyvi hatóságnál szokásos évi hivatalos szemléjét tartotta, a mely alkalommal a tapasztalt rend és ügybuzgalom felett megelégedését nyilvánította. Ugyanosa 20-án visszautazott székelyére.

* A német nyelv szükségességét azt hisszük, nem kell hosszasan fejtegetnünk, s habár a hazai nyelv tanítása a legelső helyet és figyelmet érdemli, nem lehet eléggé a szülők figyelmébe ajánlanunk gyermekeiknek a birodalom eme másik nyelvbeni oktatás fontosságát sem. Holott annak elsajátítása különösen a gyermekeknél igen könnyen megy s egy-két évi alapos és lelkiismeretes tanítással a cél el van érve. Ezen szempontból kiindulva azt hisszük, hogy szolgálatot teszünk a közönségünk azon részének, kik gyermekeik kiképzését szívéükön viselik, midőn figyelmeztetjük, hogy jeles kés.ültségű okleveles gymnásiumi tanár, kinek eddigi sikeres működése kész garantíát nyújt, mérsékelt tandíj mellett német nyelvi tanfolyamot nyújtand heti 4 órával azon gymnásiumi és közös iskolai tanulók számára, kik e nyelvben alapos kiképzést akarnak nyerni. Beiratások elfogadtatnak e hó végéig, hogy így a tanítás october elsején kezdetét vehesse. Bővebb felvilágosítást a kiadó-hivatal nyújthat.

*) Lásd lapunk 45. számát azzal a megjegyzéssel, hogy az adományok korábbi közlése távol létem miatt maradt el.

S z e r k.

Hymen. Vargha Gyula, lapunknak „Busmagyar“ néven ismert s kedvelt levelezője a f. hó 18-án eljegyezte Scheffer Magda kisasszonyt Krasznán. Ugy a művelt és bájos menyasszony, mint levelezőnk az ot-tani társaskörök kedvencei s így mi a szerencsés vá-lasztáshoz tiszta szívből gratulálunk.

* Öngyilkossági kísérlet. T-Szántón egy román nő elbusulta magát a férjétől kapott gyakori ütlegek miatt folyó hó 10-én reggel 8 órakor a szobában levő mes-tergerendára felakasztotta magát. E műtét után csak-hamar történetesen oda menvén szomszédasszonya észre vette a már fuldoklót és levágta. Most betegesen fekszik.

* **Helyreigazítás.** Lapunk mult száma első cikké-nek második oldal első hasáb felülről 25-ik sorából „is, hogy“ után kimaradt „ez általa benn mara-dók részére az osztalék növelése czéloz-tatnék. Ha áll az“, ugyancsak e cikk végén a szil-szolnoki megye ref. lelkek száma „ötvenezer“ helyett hibásan szedetett ötezernek. Kérjük ezen ki-gazítást kiegészítőül venni.

* **Szánom-bánom.** Halod-e Miska; boldog ember vagy te nagyon. Miért? No, hát megházasodtál, s el-vetted a szép Etelkát. Igaz a! — soha!t Miska. Hol-tig bánom, hogy nem én kértem meg a kezét előtéd. De hiszen pajtás, nem bánod te azt ugy, mint én!

* **Gyermekhalál vigyázatlanságból.** T-Szántón f. hó 8-án egy román apa és anya dologra menvén három éves kis leányukat öreg anyjuk gondviselésére bízták. A gyermek az udvaron játszadozott egy nagy dézsa víz mellett s olykor-olykor a dézsából lobácsolta a vi-zet, míg egyszer az öreg anya, — ki szemtávol tőle kendert tört — látja rémülten, hogy a gyermek lába égfelé áll a dézsában. Oda szaladt, ki kapta, de már későn. A gyermek halva volt.

* **Köszönet nyilvánítás.***) Gróf Peácevich Arthur és neje gróf Mikó Anna ömeltóságaik t.-szántói ev. ref. egyházunk részére templom, torony és papilak fe-délzeteinek és falainak kijavítására s részben megüji-tására 250 frtot voltak kegyesek adományozni. Fogad-ják a nemes szívű gróf és grófnő ev. ref. egyházunk nevében mély tiszteletünk mellett a leghálásabb közö-nyünket! Örök emlékül jegyeztük be egyházunk jegy-zőkönyvébe a kegyes nagybecsű jótéteményt, esdve az ég urához, hogy becses életüket s nagy urí családjukat tartsa fenn az anyaszentegyház és magyar hazánk di-szre és virágoztatására hosszas időköz! Ugyancsak ez évben félben levő templom-tornyunk felemelésére ke-gyesen adakoztak még: T. Kovács Miklós ur gyűjtő ivén: dr. Kovács Sándor 15 frt, Kovács Miklós 10 frt, Kovács Miklósné 10 frt, Flora Xav. Ferencz 10 frt, Kovács Mihály 5 frt, dr. Czech Tivadar 3 frt, Dorner Ödön 3 frt, Feldman Jakab 10 frt, Kovács István 1 frt, Kovács Istvánné 1 frt, Jósábigazgató Id. Tóth. Zsigmond ur magánlevelben 10 frt. Összesen 78 frt. Midőn ezekért is — jegyzőkönyvünke örökem-lékül bejegyezve — hálás köszönetünket nyilvánítjuk t.-szántói ev. ref. egyházközségünk nevében. T-Szántón, 1885. szeptember 14. Kovács Ferencz írlkész, Szabó György sz.-gondnok.

Irodalom.

— „Apró emberek“ czimmel lapunk tevékeny segéd-szerkesztője Hulinka (Hamvai) Sándor 16 be-szélyt illetőleg rajzot rendez saját alá. Szerzőnek olva-sóink előtt bizonyára ismeretes könnyed irnodora s élénk színekkel rajzolt és lapunk s több más lap ha-sáljain gyakran megjelent apró beszélyei. Eppen azért a most saját alá rendezendő újabb rajzok nem szorulnak dicséretre. Most mellékeljük az előfizetési felhívást s később a munkát egész terjedelmében is-mertetni fogjuk. A mű 10—12 ívre fog terjedni s ka-rácsonyra hagyja el a sajtót. E tehetséges és már név-leg ismeretes fiatal író munkájára előzetesen is felhív-juk olvasóink becses figyelmét.

— **Méhner Vilmos** kiadásában megjelent Tompa Mihály összes költeményeinek 11, 12, 13, és 14-ik füzeté. A 14-ik füzetben végződik a második és kez-dődik a harmadik kötet. E kötet kezdetét veszi Tom-pának oly vonzólag írt balladái és beszélyeivel. A csi-nosan kiállított füzetekre felhívjuk olvasóink figyelmét. Megrendelhető Méhner Vilmos kiadónál vagy bármely hazai könyvkereskedésben. Egyes füzet ára 35 kr.

— **Vettük a „Gondüző“** szépirodalmi hetilapnak 48—52 számait, melyekkel az I. évfolyam végződik és végig tekintve e kitűnő lap számain lehetetlen meg nem említenünk azt a dicséretes buzgalmat és szigorú lelkiismeretességet, melylyel az áldozatkész kiadólapjá-nak első évfolyamában a maga elé tűzött tartalmas programot teljesíté. A „Gondüző“-ben találkozzunk hazai irodalmunk színe javával s mit egyébbb szépiro-dalmi lapokban csak elszórva találunk, az a „Gondüző“ mindegyik számában egyesítve van. Az említett 5 számban végződnek a következő érdekesítő regények: Az „Új főispán“, Tolnai Tajostól, a „Végzet“ Margitay Dezsőtől és „Székely rámad, székely bánja“ P. Szath-máry Károlytól. Költeményekkel találkozunk Ábrányi Emiltől, Benedek Aladártól és Inceédi Lászlótól. Elbe-szélések és rajzok megjelentek és végződnek: A „Le-ányboszu“ Majthényi Flórától; „Két királynő“ Sacher Massochtól; „A mi velencei barátunk“ Szana Tamás-tól; „A potya menyasszony“ Muzslai K. Jánostól; „Chinai szerelem“ Madarassy Lászlótól. Ezeken kívül még érdekes ismeretterjesztő cikkek, mulattató aprósá-gok, talányok stb. A „Gondüző“ megjelen minden va-sárnap 3 tömött íven színes borítékkal. Kiadja Székely Aladár Budapesten, főmunkatárs Tolnai Lajos. — A „Gondüző“ előfizetési ára: Egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. Hévvél ajánljuk e ha-zafias kitűnő vállalatot mindenkinek, ki lelketemelő ol-vasmányokban leli örömet. A kiadó mindenkinek szol-gál mutatóvánszámmal ki e végett levelező lapon hozzá fordul.

*) A „Szilágy“ t szerkesztőjét kérjük esorok átvételére.

— **Az irodalom és gyermekeink.** Az irodalom az évek hosszú során lassan észrevétlenül oly irányban fejlődött, hogy ma már oda jutottunk, hogy a szülők oly munkát, vagy lapot, melyet előbb az utolsó betűig át nem olvastak, csak reszketve, félve merik odaadni gyermeiknek olvasás végett. Épen ott, a hol legke-vésbé várnók, oly helyekkel, oly kifejezésekkel találko-zik az olvasó a milyenek olvasásától félve kell óvni gyermekeinket. A „Magyar Háziasszony“ czimű heti-lap oly gonddal van összeállítva, hogy nemcsak, mint erkölcs-nemesítő olvasmányt bátran ajánlhatjuk leánya-ink kezébe, hanem abban a biztos tudatban tehetjük ezt, hogy nevezett lapból életkörükbé vágó oly hasznos ismereteket is merithetnek, melyeknek egykor, mint nők, mint háziasszonyok és családanyák hasznát fogják vehetni. A „Magyar Háziasszony“, mely a magyar gazdasszonyok orsz. egyesületének hivatalos közlönye, megjelenik minden vasárnapon. „Munka Után“ czimű ingyenes szépirodalmi melléklettel 12—16 oldalnyi terjedelemben s előfizetési ára egész évre 6 frt, fél évre 3 frt, negyed évre 1 frt 50 kr. Mutatvány szá-mokkal készséggel szolgál a kiadó hivatal (Budapest nagy korona-utca 17. sz.) ingyen és bérmentve mind-azoknak, kik eziránt hozzá, legezdszerűbken levelező lapon fordulnak. A változatos tartalomról a legújabb szám is tanuskodik.

* **A magyar demokraczia** lapja ez idő szerint a szó legigazibb értelmében a „Pesti Hirlap“, mely kor-mánytól és pártoktól egyaránt függetlenül, erélylyel és igazsággal szolgálja a nemzeti politika, a szabad-elvű haladás és a magyar demokraczia érdekeit. S a mellett jólétesültség, élénkség, a tartalom gazdagsága és választékossága tekintetében egy más lap sem mulja fölül. Mindehez járul már a közel hetekben az a nagy előny, hogy a lap — új tökélesbitett nyomdagép be-szerzése folytán — mindennap két egész íven (16 ol-dal) fog megjelenni, s már fölolvágya jut az olvasó kezei közé, fölülmulva ezzel valamennyi bécsi lapot is. A legjelesebb publicistikai erők, a legkitűnőbb tárcairók foglalnak helyet a „Pesti Hirlap“ munkatársainak di-szes sorozatában, kik közül legyen elég fölemlíteni Pulszky Ferenczet, Törk Kálmánt, Beksics Gusztávot, Pesty Frigyeszt, Borostyáni Nándort, dr. Kenedi Gé-zát, (a felelős szerkesztőt.) Mikszáth Kálmánt, Bartók Lajost, Ágai Adolfot, Tóth Bélát, stb. S e gazdag tartalmu lap ára mégis csak 3 frt 50 kr negyedévre, 1 frt 20 kr egy hóra. Előfizetés minden napon kezd-hető, s az előfizetési díjak a Pesti Hirlap kiadóhivata-lába (Budapest, nádor-utca 7. sz.) küldendők, honnét levelező lapon kifejezett óhajra mutatvány számokat is küldenek egy hétig ingyen.

CSARNOK

Élet-igazság.

Mint a megrakodott méh jöttem el a tájról
Melyre vágyva vágytam . . .
Oh alföldi réna! én tudom csak azt, hogy
Mint meggazdagodtam;
Több mint egy halom-kincs: elrejtett igazság,
Melyhez én jutottam . . .

Pusztá-Csójoson van egy halom romokból
Vad bozót takarja
Rajta elfut a szél; ámde jobbra-balra
Mélyre dúl a karja,
És futóhomokból a bus vándor útját
Buczkákkal berakja.

Lelkem itt megállott; bárha tagjaimmal
Járművink tovább kelt . . .
Néma bánatomban össze-vissza néztem
A megátkozott helyt;
Mig az utitársak vérrokon szívének
Mely keserve fölkel.

Gazdag ősapának multja van temetve
Itt, e domb alatt el.
Sorstapodta sarja nézi a jelenben
Könyező szemekkel,
S ajkain kerserves elfojtott sohaj közt
Hangzik a panasz fel . . .

Nincs tehát nyugalma, kit megátkoznak
Bárha sirba szállt le?!
Ez tehát a sorsa? . . . ily szörnyű-e minden
Tékozlóapának?!
Irgalom szívében nem fakad tehát a
Késő unokáknak?!!

Igy merengtem . . . Érzém, lelkem mit fedez fel, —
Érzém előre,
És fel is fedeztem, sok hasznát veszem még
Ennek majd jövőre:
Hogy mi hát az ember? . . földi érdekeknek
Apolója, őre.

Ugy van ugy! amit tesz a rokon s barát, az
Gyakrabban csak érdek
És jó tettekért is az örömpohárba
Színig tölt az mérget . . .
Hát az a barátság, mit a bor s a kedv szült
Milyen véget érhet?!

Haj! az ily barátság mérges áspisoknak
Út zugolyt a szívben:
S ott harap vadabbul, a hol éppen a szív
Dobbant leghívebben . . .
Borzasztó igazság! . . a nemes kebel rá
Kinosan megdőbben.

Egy, csak egy vigasztal: hogy nemes kebelre
A nemes reá lel.

Ritkaság igaz; de a pokol hatalma
Sem ronthatja ezt el,
Sem a pusztá rónán, sem a hegyvidéken
Semmi eselszövénynyel.

Tapody Tamás.

Piaczi árak.

Egy hektoliter	Sz.-Somlyó szept. 18.	Zilah szept. 19.	Tasnád aug. 25.	Sz.-Cseh aug. 19.	Kraszna szept. 22.
árak krajczárookban					
Buza	422	5—	500	563	465
Kétszeres	374	430	400	480	460
Rozs	357	365	320	—	450
Árpa	3—	265	—	—	—
Zab	260	220	320	200	260
Tengeri ^{100 kiló}	438	490	450	465	550
Széna ^{100 kiló}	320	350	350	400	—
Marhahus ^{100 kiló}	34	32	36	36	32

Hirdetések.

Hirdetmény.

A kárászteleki rkath. egyház tulajdonát képező és a kárászteleki határban fekvő 800 kat. hold erdőben az idei makkoltatás f. évi **szeptember hó 26-án d. u. 3 órakor** árverés útján a legtöbbet ígérőnek bérbe ada ik. Az ár-verési föltételek a kárászteleki rkath. lelkészi hivatalnál írásban foglalva találhatók.

Kelt Szilágy-Somlyón, 1885. szept. 22-én.

TRUSZA LAJOS,
ker. alesperes.

113.—1—1

Hirdetmény.

Becsés tudomására kívánom hozni a n. érdemű közönségnek, hogy a kaszinó udvarán levő „Kispipa“ czimű étkező helyiséget folyó évi október hó 1-én megnyitom — hol na-ponta izletes ételek és italok jutányos árban lesznek kaphatók. — Ugy szintén helyben és házhoz kihordva kosztal is fogok szolgálni.

Tisztelettel

112.—1—1. ifj. Páskuj Istvánné.

MEGHIVÁS.

A krasznamegyei takarékpénztár-egyesületnek

SZILÁGY-SOMLYÓN,

folyó hó 27-ik napján d. e. 11 órakor

saját üzleti helyiségében

rendkívüli

KÖZGYÜLÉSE

lesz, melyre a t. részvényeseket tisztelettel meghívom.

Sz.-Somlyó, 1885. szept. 7.

Réner Albert,
elnök.

A gyűlés tárgya:

Indítvány a szilágymegyei vasut létesíté-séhez a takarékpénztár-egyesület részéről 5000 frt összegű törzsrészvény aláírásával járulás iránt 109.—2—2.

E l a d ó.

500 darab 60—80 éves építke-zéshez alkalmas tölgyfa Varsol-czon értekezhetni tulajdonos

Mártonffy Zsigmonddal.

108.—2—2.